

Sygn. akt: III U 255/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 1 października 2015 r. w O.

sprawy z odwołania A. N.

przy udziale zainteresowanego D.P. (...) Sp. z o.o. w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w W.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania A. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w W.

z dnia 26.02.2015r. **nr** (...)

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż A. N. jako pracownik u płatnika składek D.P. (...) Sp. z o.o. w W. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od dnia 01.10.2014r. do dnia 26.03.2015r.;
- w pozostałym zakresie oddala odwołanie;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w W. na rzecz A. N. kwotę 60zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt III U 255/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 lutego 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. stwierdził, że A. N. nie podlega od dnia 01.10.2014r. ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika D.P. (...) sp. z o.o. w W..

A. N. złożyła odwołanie od powyższej decyzji W uzasadnieniu wskazała, że zawarła z D.P. (...) sp. z o.o. w W. umowę o pracę, na podstawie której świadczyła pracę od dnia 01.10.2015r.

W imieniu zainteresowanej spółki (...)P. (...) sp. z o.o. w W. Prezes W. O. przyłączył się do odwołania.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, wskazując, że zawarta umowa o pracę pomiędzy A. N. a D.P. (...) sp. z o.o. w W. jest w świetle art.58 § 1 kc nieważna, gdyż jest sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Została bowiem zdaniem organu rentowego zawarta jedynie celem uzyskania przez A. N. zasiłku macierzyńskiego.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

D.P. (...) sp. z o.o. w W. prowadzi działalność gospodarczą w branży upominkowo-reklamowej. Zajmuje się m.in. sprzedażą koszulek upominkowych z nadrukami, które spółka projektuje. Działalność prowadzona była w budynku położonym w O. M..

Od dnia 01.10.2014r. D.P. (...) sp. z o.o. w W. zatrudnił A. N. na podstawie umowy o pracę na okres próbny do dnia 31.12.2014r. Do jej podstawowych obowiązków należało tworzenie wzorów graficznych na koszulki. Ponadto pomagała na produkcji, księgowala wysyłki, wystawiała towar na aukcjach w portalach internetowych. Pracowała w stałych godzinach: od 8.00 do 15.00-16.00. Oprócz niej – w tym samym okresie był zatrudniony P. B., który był drukarzem tkanin. Ponadto na podstawie umowy zlecenia - B. O. żona W. O. – zajmowała się księgowaniem wpłat.

A. N., podejmując zatrudnienie była w 2-3 miesiącu ciąży. Poinformowała o tym pracodawcę.

A. N. od dnia 01.10.2014r. podjęła pracę, podpisywała się na listach obecności. Od dnia 10.11.2014r. A. N. poszła na zwolnienie lekarskie i nie powróciła już do pracy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o:

zeznania świadków B. O. (k.86v) i P. B. (k.86v-87), zeznania w charakterze stron W. O. (k.87) i A. N. (k.87) oraz dokumenty znajdujące aktach rentowych.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 1442 ze zm.) tytułem obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, rentowego oraz chorobowego i wypadkowego jest pozostawanie w stosunku pracy. Natomiast w myśl art.13 ust.1 pkt 1 w/w ustawy - takie ubezpieczenie trwa od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Według art.22 § 1 kp - przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

W świetle tej regulacji, istotne w sprawie jest ustalenie, czy pomiędzy A. N. a D.P. (...) sp. z o.o. w W. istniał stosunek pracy i czy praca była rzeczywiście w jego ramach świadczona.

Podnieść należy, że dla wywołania skutków prawnych związanych z istnieniem danego stosunku zobowiązaniowego nie jest wystarczające jedynie zawarcie umowy od strony formalnej, ale decydujące jest rzeczywiste realizowanie i trwanie stosunku pracy w granicach wyznaczonych treścią art. 22 k.p. Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należy osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania.

Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005).

Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05).

W ocenie Sądu Okręgowego stosunek prawny łączący A. N. a D.P. (...) sp. z o.o. w W. w okresie od dnia 01.10.2014r. do dnia 31.12.2014r. jest stosunkiem pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p. Pracownik – A. N. – zobowiązała się do wykonywania określonego rodzaju czynności na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, w miejscu i czasie przez niego wyznaczonym, a pracodawca zobowiązał się do zatrudniania jej za wynagrodzeniem. Istotne są przy tym, że wystąpiły cechy stosunku pracy – w tym podporządkowanie jako jedna z najistotniejszych cech stosunku pracy. Strony rzeczywiście realizowały nawiązany stosunek pracy w granicach wyznaczonych treścią art. 22 k.p. do czasu kiedy A. N. mogła pracę świadczyć.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że A. N. w okresie od dnia 01.10.2014r. do dnia 10.11.2014r. faktycznie świadczyła pracę, wykonując obowiązki pracownicze w ramach zatrudnienia w D.P. (...) sp. z o.o. w W.. Obowiązki pracownicze odwołująca wykonywała codziennie od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-16.00, miała swoje miejsce pracy i wyznaczony zakres realizowanych czynności.

Z zeznań W. O. wynika, że spółka utrzymuje się ze sprzedaży towaru w okresach przedświątecznych. Dlatego poszukiwał w tym okresie osoby, która zajmie się tworzeniem grafiki na wzory na koszulkach, które sprzedawali. Z jego zeznań jak również z zeznań świadków B. O. i P. B. wynika, że A. N. osiągała świetne wyniki w pracy, które przyczyniły się do zwiększenia sprzedaży, a jej wzory wykorzystywane są przez spółkę do tej pory. Z zeznań W. O. wynika ponadto, że ma on wolę zatrudnienia A. N. w przyszłości, gdyż jej praca przynosi spółce zysk.

Sąd dał wiarę zeznaniom W. O. oraz świadków. Świadczenie są osobami pracującymi w tym samym okresie co A. N.. Nie mają oni żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań. Podkreślić należy, że zarówno W. O. jak i P. B. deklarowali, że rozstali się w nieprzyjaznej atmosferze. Pomimo tego P. B. potwierdził, że W. O. zatrudnił A. N., a ona wykonywała pracę. To czyni jego zeznanie wiarygodnym.

Należy wskazać w tym miejscu, iż ciąża nie stanowi przesłanki wyłączającej możliwość zawarcia umowy o pracę i stąd nawiązanie stosunku pracy z osobą w ciąży nie może być oceniane negatywnie, nawet przy uwzględnieniu okoliczności, że w dacie zawarcia umowy o pracę pracodawca wiedział o pozostawaniu pracownicy w ciąży. Zasadniczo więc samo zawarcie umowy o pracę z kobietą w ciąży nie jest kwalifikowane jako społecznie naganne, czy sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, a faktyczne wykonywanie pracy przez pracownicę w ciąży zdecydowanie należy traktować jako nawiązanie stosunku pracy na zasadzie powołanego wyżej art.22§1 k.p. Należy w pełni podzielić ugruntowane poglądy judykatury, iż fakt zawarcia umowy o pracę w celu objęcia pracowniczym ubezpieczeniem społecznym nie stanowi obejścia prawa i nie skutkuje nieważnością umowy. Cel obejścia ustawy polega na takim ukształtowaniu treści umowy, które pozornie nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do zrealizowania celu przez nią zakazanego. Umowie o pracę nie naruszającej art. 22 k.p. nie można zatem stawiać zarzutu zawarcia w celu obejścia prawa, nawet gdy jej cel dyktowany był wyłącznie chęcią uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia z dnia 9.08.2005 r., w sprawie III UK 89/2005, LEX 182780).

Dywagacje te są o tyle konieczne, że organ rentowy uznał, że umowa o pracę była sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, a przez to nieważna, bo jej celem nie było faktyczne zatrudnienie i świadczenie pracy, lecz uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z ciążą A. N..

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie taka sytuacja nie zaszła, albowiem A. N. na podstawie tej umowy świadczyła pracę od dnia 01.10.2014r. do dnia 10.11.2014r.

Zdaniem Sądu, na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego należy stwierdzić, że brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania przez organ rentowy czynności związanych z zawarciem przez ubezpieczoną umowy o pracę i faktycznym wykonywaniem obowiązków pracowniczych w spornym okresie. Podnoszenie przez organ rentowy nieważności zawartej umowy w oparciu o art.58§1 kc przy zawieraniu umowy zdecydowanie nie znajduje oparcia w materiale dowodowym, z którego wynika, że A. N. faktycznie wykonywała pracę i w ten sposób realizowała swe obowiązki pracownicze w ramach nawiązanego stosunku pracy stanowiącego tytuł ubezpieczeń społecznych (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5.06.2009r., w sprawie I UK 21/09, LEX 515699). W ustalonym w sprawie stanie faktycznym zawarcie umowy o pracę i jej faktyczne wykonywanie nie może być ocenione, jako sprzeczne z prawem, z zasadami współżycia społecznego, czy zmierzające do obejścia prawa i stąd za całkowicie chybiony należy uznać wywód organu rentowego i stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji w zakresie podnoszonej nieważności umowy o pracę na podstawie art.58 kc, przy uwzględnieniu utrwalonych poglądów judykatury w zakresie zawierania umów o pracę i obejmowania pracownic w ciąży ubezpieczeniem społecznym (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15.01.2014r., w sprawie III AUa 764/13, LEX 1422314, wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 5.11.2013r., w sprawie III AUa 120/13, LEX 1402866, wyroki Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21.01.2014r., w sprawie III AUa 794/13, LEX 1428029 i z dnia 13.03.2013r., w sprawie III AUa 1542/12, LEX 1311944).

Biorąc powyższe pod uwagę należało stwierdzić, iż A. N. podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu pracowniczego zatrudnienia w D.P. (...) sp. z o.o. w W. na podstawie umowy o pracę zawartej na okres próbny od dnia 01.10.2014r. do dnia 31.12.2014r. Przy czym zgodnie z art.177§3 kpc – umowa o pracę zawarta na okres próbny przekraczający jeden miesiąc, która uległaby rozwiązaniu po upływie trzeciego miesiąca ciąży, ulega przedłużeniu do dnia porodu.

A. N. zawarła umowę o pracę na okres próbny na 3 miesiące. Dziecko urodziła dnia 26.03.2015r. Zatem umowa uległaby rozwiązaniu po upływie trzeciego miesiąca ciąży. W związku z tym – zawarta umowa ulega przedłużeniu do dnia 26.03.2015r.

Sąd oddalił na mocy art.217§3 kpc wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z dokumentacji lekarskiej z przebiegu ciąży oraz dowodu z opinii biegłego lekarza ginekologa na okoliczność, czy A. N. była zdolna do podjęcia pracy. Sąd uznał, że w sytuacji, gdy materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości, że A. N. podjęła tę pracę, to ustalanie, czy stan jej zdrowia dozwalał jej na to, pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Z tych względów w tym zakresie Sąd na mocy **art.477¹⁴ § 2 k.p.c.** zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że A. N. jako pracownik D.P. (...) sp. z o.o. w W. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od dnia 01.10.2014r. do dnia 26.03.2015r.

Ponieważ strona odwołująca nie doprecyzowała daty końcowej, zatem Sąd na mocy **art.477¹⁴ § 1 k.p.c.** oddalił odwołanie za okres przekraczający dzień 26.03.2015r.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na mocy art.98 kpc w zw. z §12 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst. jedn. Dz.U. z 2013r., poz.461 ze zm.). Przy czym w myśl §2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29.07.2015r. zmieniającego w/w rozporządzenie (Dz.U. z 2015r., poz.1079) - do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia (czyli przed 01.07.2015r.) stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. Dlatego Sąd zasądził kwotę 60zł.